

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA

Bakalářská práce

Brno 2021

Monika Žůrková

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA SOCIOLOGIE, ANDRAGOGIKY A KULTURNÍ
ANTROPOLOGIE

**KOMUNIKACE MEZI ŠKOLOU A RODINOU, PŘI PRÁCI
S DĚTMI V MATEŘSKÉ ŠKOLE**

Bakalářská práce

Obor studia: Řízení vzdělávacích institucí

Autor: Monika Žůrková

Vedoucí práce: Mgr. Hana Bartoňková, Ph.D.

Brno 2021

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Komunikace mezi školou a rodinou, při práci s dětmi v mateřské škole“ vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použila.

V Brně dne 18. 4. 2021

Podpis .....

Poděkování

Chtěla bych poděkovat Mgr. Hana Bartoňková, Ph.D. za vedení mé bakalářské práce, cenné rady a odborný dohled, obzvláště v této nelehké době plné vládních opatření. I přes nemožnost se osobně vidět mi byla přínosná nejen radou, ale i povzbuzením.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Monika Žůrková
Katedra:	Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie
Obor studia:	Řízení vzdělávacích institucí
Obor obhajoby práce:	řízení vzdělávacích institucí
Vedoucí práce:	Mgr. Hana Bartoňková, Ph.D.
Rok obhajoby:	2021

Název práce:	Komunikace mezi školou a rodinou, při práci s dětmi v mateřské škole
Anotace práce:	Bakalářská práce je zaměřena na komunikaci mezi mateřskou školou a rodinou. Teoretická část popisuje význam vztahu mezi školou a rodinou, faktory, které tento vztah podporují či naopak, a význam vzájemné spolupráce. Teoretická část je dále zaměřena na komunikaci jako takovou. Poukazuje na její aktéry a uvádí prostředky komunikace mířené právě do prostředí předškolního vzdělávání. Zaměřuje se též na vliv dobrého vzájemného vztahu a komunikace mezi školou a rodinou na pozitivní sociální vývoj dítěte. Empirická část je zaměřena na získání informací o kvalitě komunikace mezi školou a rodinou a zjištění preferencí způsobů komunikace na daných školách. V závěru práce shrnuje možnosti, jakým způsobem se lze podílet na zlepšení komunikace mezi školou a rodinou a podpoře vzájemné spolupráce.
Klíčová slova:	Rodina - rodiče, děti, komunikace, mateřská škola vztahy rodiny a školy, spolupráce rodiny a školy
Title of Thesis:	Communication between school and family, working with children in kindergarten

Annotation:	<p>The thesis focuses on communication between nursery school and family. It outlines the importance of relations between school and family, describes the various aspects which may be beneficial or detrimental, and denotes the positive impacts of cooperation between school and family.</p> <p>To do so, the theoretical part sets off with specifying what communication is as such. The thesis states who the actors of communication are, what means of communication there are, and which of those are appropriate for nursery school use. Based on these statements, the thesis continues to demonstrate positive influence of good relations between school and family on positive social and emotional child development.</p> <p>The empiric part of the thesis gathers information on quality of communication between school and family. It deals with varied communicational preferences of different schools.</p> <p>The conclusion evaluates various means of communication, and suggest methods for improving communication, and for supporting good cooperation practices.</p>
Keywords:	Family - parents, children, communication, kindergarten, family and school relationships, family and school cooperation
Názvy příloh vázaných v práci:	Vzor dotazníku
Počet literatury a zdrojů:	34
Rozsah práce:	55 s. (61 759 znaků s mezerami)

Obsah

ANOTACE	5
ÚVOD	9
I. TEORETICKÁ ČÁST	11
1. VZTAH RODINY A ŠKOLY	11
1.1 HODNOTA VZÁJEMNÉ DŮVĚRY	12
1.2 SPOLUPRÁCE MEZI RODINOU A ŠKOLOU	13
1.3 KLIMA ŠKOLY	15
1.4 VOLBA A ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	16
1.5 PROBLÉMY VE SPOLUPRÁCI	17
2 KOMUNIKACE	20
2.1 ÚČASTNÍCI KOMUNIKACE A JEJICH VLIV NA SOCIÁLNÍ VÝVOJ DÍTĚTE	21
2.2 ÚSPĚŠNÁ A NEÚSPĚŠNÁ KOMUNIKACE MEZI ŠKOLOU A RODINOU	24
2.3 PROSTŘEDKY KOMUNIKACE	26
2.4 MOŽNOSTI ZAPOJENÍ SE DO DĚNÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY	28
II. EMPIRICKÁ ČÁST	31
VÝZKUM	31
3. VÝZKUM A JEHO CÍLE	31
VÝZKUMNÉ HYPOTÉZY A OTÁZKY	32
3.1 KONCEPTUÁLNÍ RÁMEC	34
3.2 METODA SBĚRU DAT	34
3.3 STRUKTURA DOTAZNÍKU	35
3.4 ZPRACOVÁNÍ A VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ	36
ZÁVĚR	48

POUŽITÁ LITEARTURA:.....	49
SEZNAM GRAFŮ	52
SEZNAM PŘÍLOH.....	53

ÚVOD

Pojem komunikace může být v dnešní době chápán z mnoha pohledů. Stále více se dostáváme do forem komunikace, které nemusí být příliš osobní, mnozí v dnešní době upřednostňují nebo životní situace je nutí volit rychlejší formu komunikace a komunikaci „na dálku“. To však nefunguje v situacích, kdy potřebujeme komunikovat o citlivých věcech, obzvlášť v situacích, kdy jde o to nejcennější, co máme svěřeno, a to jsou děti.

Právě proto jsem si pro svoji bakalářskou práci vybrala téma **Komunikace mezi školou a rodinou, při práci s dětmi v mateřské škole.**

Moje bakalářská práce je rozdělena do dvou částí. V teoretické části je první kapitola věnována problematice vztahu školy a rodiny. Druhá kapitola pojednává o komunikaci a jejím vlivu na všechny účastníky.

Hlavním cílem mé bakalářské práce je analyzovat, jaký druh komunikace rodiče využívají a preferují a zda jsou ochotni spolupracovat na případném zlepšení společné komunikace a tím i budování větší vzájemné důvěře. Tento cíl jsem rozpracovala do dvou dílčích otázek.

Prvou dílčí otázkou je, jaký způsob komunikace rodiče upřednostňují a jaký styl komunikace v dané škole využívají. Konkrétně jde o výzkum názorů rodičů dětí ze dvou vybraných mateřských škol ve Šlapanicích, ve kterém chci analyzovat úroveň komunikace mezi rodiči a školou, rodičem a učitelem. Věnuji se zde různým způsobům komunikace a zároveň analyzuji, které jsou v dnešní době rodiči v daných dvou školách preferovány.

Druhou dílčí otázkou je ověření, resp. zjištění prostřednictvím polostrukturovaného dotazníku, jaký způsob komunikace by rodiče uvítali a jaké doporučení na základě získaných údajů lze dát ke zlepšení sdělování mezi školou a rodiči. Tím, že se ve své profesi pohybuji v prostředí mateřské

školy, mohu vidět, jak důležité je usilovat o dobrou, citlivou a konstruktivní komunikaci.

Ze své několikaletých praxe učitelky v mateřské škole vím, a stále se v tom utvrzuji, jak důležitá je komunikace mezi rodiči a školou. Pravidelně se řeší nejen praktické věci týkající se chodu školy, ale také osobní informace, týkající se rodinného prostředí, situací, ve kterých se daná rodina nachází a hlavně věci, týkající se dětí samotných. Když zmiňuji komunikaci jako hlavní prostředek k vytvoření vzájemného vztahu rodiny a školy, nemohu neuvést, jak důležitá je forma komunikace. Mám na mysli nejen profesionální projev a erudovanost učitelů, ale i estetickou formu prezentování informací. Výsledky své práce bych ráda využila nejen k optimalizaci komunikace mezi školou a rodinou, ale perspektivně i ve vztahu k obci zřizující mateřskou školu a na podporu místní sounáležitosti.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. VZTAH RODINY A ŠKOLY

Dobrý vztah mezi rodinou a školou je zásadní. Významnou zákonitostí v tomto vztahu je participace (spoluúčast) rodiny na chodu školského zařízení. Spoluúčastí můžeme chápat to, že rodiče, pedagogové a škola jsou pokládáni za partnery s některými společnými zájmy. Z toho vyplývá, že nejen budou vzájemně respektovat důstojnost jeden druhého, ale zejména se budou snažit být zajedno a dosáhnout společného cíle, sjednotí při výchově dítěte své dosud třeba rozdílné preference či názory. Užitek z toho má mít především dítě. Pokud se podaří docílit dobrého vzájemného vztahu rodičů, pedagogů a školy, bude to známka dobré a úspěšné komunikace.

Důvodem, proč se zapojit jako rodič do spolupráce se školou, se zabývala Wolfendaleová, která argumentuje tím, že rodiče mají právo účastnit se různých aktivit ve škole (Rabušicová, 1998). Nesou zásadní odpovědnost za rozvoj dítěte. Rodiče mají právo na veškeré informace o jejich dítěti, o jeho zdravotním stavu, o vývojových, tělesných a intelektuálních charakteristikách eventuelně problémech, mohou si svobodně zvolit školu, kterou bude jejich dítě navštěvovat. Sami rodiče různými způsoby podporují rozvoj dítěte, oni rozhodují, zda posílí vliv působení školy na dítě nebo naopak. Jako další argument uvádí rovnost. Rodiče jsou partneři školy, mají mít rovný vztah s učiteli. Každá strana sice přináší odlišnou, přitom však stejně hodnotnou zkušenost. Dále pak je to reciprocita, což vysvětluje tak, že všichni mají mít z toho vzájemného vztahu prospěch, mělo by se jednat o spolupráci „win-win“. Každý bude odpovědný za svá rozhodnutí. Jako posledním argument zmiňuje posilování, což vysvětluje tak, že rodiče by měli mít pocit, že mají ze zapojení do vzdělávání prospěch nejen děti, ale i oni sami. Otevírá jim to možnosti učit se, seznamovat se s novými věcmi atd. (Čapek, 2013, s. 15).

Rozvinula bych ještě téma významu spolupráce o názor Havlínové (1995), podle které se oblast spolupráce zaměřuje na možnosti, jak rozvíjet provázané společenství rodiny a mateřské školy „v nabízení podnětů a inspirace rodině a spolu s tím poznávat výchovný styl rodiny, a tak hlouběji porozumět dítěti a jeho potřebám, řízení mateřské školy zakotvit v participaci a kooperaci všech zúčastněných, učitelky, které mají nacházet vhodné metody práce odpovídající tomuto programu a být svým zdravým životním stylem a příkladným jednáním vzorem vhodným k napodobování dětmi, obsah práce, který je zaměřen na přijetí obce jako významné stability pro rodiny a kulturně duchovní zakotvení budoucí generace, součinnost se základními školami, které mohou umožnit nestresující plynulý přechod do první třídy základní školy, podporu dítěte, která spočívá v povzbuzení jeho sebedůvěry pro novou roli školáka“.

1.1 HODNOTA VZÁJEMNÉ DŮVĚRY

V této části se zaměřím především na pojem důvěra. Důvěra je ochota spolehnout se na druhou osobu. V komunikaci mezi rodiči a školou je důvěra velmi důležitá. Pokud rodiče necítí ke škole značnou důvěru, nebude ani jejich komunikace vůči škole přínosná.

Při navázání dobrého vztahu mezi mateřskou školou a rodinou dochází i k začátkům prostředí důvěry a k větší míře oboustranné informovanosti o dítěti a jeho potřebách. Dobré vztahy se tak stávají hlavní prioritou školy. Vzájemné informace jsou přínosné pro obě strany a zlepší se tak i celková komunikace. „Aby učitel podnítl rodiče k lepší a úspěšnější spolupráci se školou, je vhodné navodit přitažlivé, motivační a podněcující metody komunikace s rodiči. K tomu je potřebná přátelská a uvolněná atmosféra, ve které se navzájem lépe poznají a propojí učitel – rodič – žák. Spolupráce

mezi rodinou a školou je jednou z reálných cest, jak pozitivně ovlivnit úspěšnost dítěte a jeho prospěch. Tím, že se rodiče zajímají o vzdělávání svého dítěte, o jejich školu, jejich učitele, předávají a vštěpují mu informaci, že vzdělávání je významná součást života“ (Šťastná, 2010, s. 5).

Je potřeba si uvědomit, že v mateřských školách se rodiče a učitelé setkávají častěji, než je tomu v jiných školách. Takže na dítě podle Kořátkové působí mnohem více dospělých, kteří by se měli snažit udržovat dobré vzájemné vztahy i přes různosti svých povah. A také, že „Dítě je na počátku začleňování se do širší společnosti a velmi intenzivně vnímá chování nových dospělých, jejich komunikaci, způsoby řešení všech situací a citovou oporu nutnou pro ochotu přizpůsobit se a něčemu se učit“ (Kořátková, 2014, s. 145).

Vztahy mezi rodinou a školou se zabýval i Čapek ve své knize Učitel a rodič (2013), kde popisuje, jak je důležité, aby se rodiče podíleli a spolupracovali mezi sebou. „Rodič v roli zákazníka požaduje po škole informace. Rodič, který se cítí jako zákazník, očekává, že informační tok povede ze školy k němu. Domnívá se, že by se tak mělo dít samozřejmě, aniž by musel na jednotlivé informace vznášet požadavky. Pedagog, který považuje rodiče za zákazníka, pokládá informování za svoji povinnost a snaží se být v tomto směru precizní“ (Rabušicová, 2004, s. 78).

1.2 SPOLUPRÁCE MEZI RODINOU A ŠKOLOU

Spolupráce mezi rodinou a školou je nepřínosnějším bodem pro děti, jenž jim přináší pocit sounáležitosti a vytvoření přátelského prostředí, v němž se budou dobře cítit nejen ony, ale i jejich rodiče. Při spolupráci často dochází i přirozené komunikaci a získání vzájemné jistoty a důvěry. Aby mohla fungovat dobrá spolupráce mezi rodiči a školou, je zapotřebí snažit se udržovat dobré vztahy a spolupracovat. To se nám může dařit, pokud se

snažíme dobře komunikovat. Podaří-li se spolupráce mezi rodinou a školou, bude to mít velký přínos právě pro děti ve vzdělávání a výchově, protože se stanou partnery a společně tak dojdou ke správnému rozvoji dítěte, jak i popisuje ve svém příspěvku Strakatá (2017, s. 14).

Jako jeden z důležitých pilířů dobrého fungování mateřské školy je, jak jsem již zmiňovala v první kapitole, spolupráce školy s rodiči. Ta je postavena především na vzájemné důvěře. Jen krátce bych citovala definici důvěry dle Oxfordského slovníku, podle kterého je to „důvěřivost v nebo spolehnutí se na danou vlastnost nebo atribut osoby nebo věci, či pravdivost určitého tvrzení“ (Giddens, 1998). Tato formulace nás odkazuje chápat důvěru jako něco, co je založeno na bilaterálním vztahu. V našem modelu na vztahu rodina a škola. Na každém pólu stojí jeden činitel, jenž se rozhodl vložit důvěru v toho druhého. Důvěra pomáhá k naplnění mezilidských vztahů. K naplnění vzájemných očekávání dojde za předpokladu, že je důvěra založena na komunikaci. Pokud oba činitelé rozpoznají principy, podle kterých se řídí, dochází k rozvoji důvěry.

Podle Majerčíkové (2011, s. 9) je důvěra důležitým prvkem v lidském soužití. Důvěra je založena na oboustranném vztahu mezi školou a rodinou. Pokud jsou naplněna všechna očekávání, důvěra se prohlubuje. Strany se navzájem uznávají a jsou schopny se domluvit na společném cíli, úkoly či respektovat jiné názory.

„Spolupráce učitele s rodičem má velká pozitiva, která se týkají všech zúčastněných stran – a především dětí. Jak rodiče získat ke spolupráci?“ Čapek (2013, s. 19) se zde dotýká tématu, které ve své práci zkoumám, uvádí konkrétní doporučení dobré komunikace. Jako prvním předpoklad uvádí profesionalitu. Učitel je odborníkem na svém místě, vede na náležité odborné úrovni vzdělávání, dokáže dětem poznatky předat osvědčenými způsoby, motivuje je a aktivizuje. Dítě je ve škole spokojené, práce ho zajímá a tyto své

postoje přenáší na rodiče. Ti respektují pedagogické dovednosti učitele a s tímto dobrým míněním k němu přistupují v každém vzájemném kontaktu. Dále zde uvádí vhodnou komunikaci s rodičem. Jako významný se opět ukazuje profesionální přístup, tentokrát v předávání poznatků o dítěti. Tato komunikace by měla být vedena oboustrannou snahou o dobro pro dané dítě, snahou o spolupráci. Neméně je důležitý optimismus a pozitivní postoj. Rozhovory s rodiči je třeba vést optimisticky, s dobrou vírou, mít pozitivní vztah k dítěti, radovat se spolu s rodiči z jeho úspěchů. Rodiče musí mít jistotu, že to myslí učitel s jejich dítětem dobře. A neměli bychom opomenout vstřícnost. Učitel je člověk, kterému jde o spolupráci s rodiči. K tomu je zapotřebí mít pochopení pro individuální rodinné problémy, být s rodiči v kontaktu a předávat jim i aktuální informace (Čapek, 2013, s. 20).

1.3 KLIMA ŠKOLY

Je-li dobrá komunikace mezi rodinou a školou, můžeme hovořit o fungující a vyhovující komunikaci. Do tohoto vztahu se jistě promítá klima dané školy a je nedílnou součástí interakce rodina – škola. Klima školy má významný vliv na volbu způsobu komunikace.

V pozitivním školním klimatu by měly převažovat vztahy založené na zájmu o své povolání a na spokojenosti s prací, porozumění a laskavém jednání s druhými, ochotě spolupracovat, kvalitní informovanosti ze strany vedení školy pro všechny zúčastněné strany, vzájemném respektování a uznání práce, objektivním a spravedlivém hodnocení práce, respektování pravidel nutných k výkonu povolání, dovednosti a ochotě vnímat a sdělovat pozitivní jevy (Kofátková, 2014, s. 117).

Klima školy je výsledkem komunikace mezi vedením školy a samotnými učiteli. Je důležité i brát ohled na osobnost samotného učitele co se

týče charakteru, temperamentu, odbornosti a i věku. Neméně důležité je i samotné momentální rozložení a přesvědčení (Kolář, 2009, s. 191).

Neméně důležitá je i empatie učitele. Učitel by se měl umět vcítit do potřeb dítěte a tak zanalyzovat jeho vnitřní pocity. Dítě se tak bude cítit v bezpečí a naváže s učitelem vzájemně dobrý vztah. Do pozitivních emocí tak vstupuje akceptace: „Akceptace je přijetí, úplné uznání žáků, jejich respektování jako osobnosti. Je to korektní, taktní a nepodezřívavý vztah. Je základem pro vytvoření důvěry žáka k učiteli“ (Gavora, 2005, s. 96).

Důležitá je spolupráce mezi učitelkami ve třídě a jednotném postupu při komunikaci s rodiči. Pokud jsou vzájemné vztahy ve škole v jednotném stylu, vytváří to příjemnější vztahy na pracovišti, které se přenáší do podvědomí dětí a jejich rodičů. „Aby vznikla jakási komunitní blízkost rodičů a dětí mezi sebou i společně s učitelkami, ale je na tom třeba dlouhodoběji pracovat v oblasti vytváření kvalitních mezilidských vztahů. V různých vzdělávacích programech pro učitelky jsou doporučovány způsoby nedirektivních přístupů. Ty by měly být základem pro vytváření kvalitních společných vztahů, které jsou následně silnou motivací pro děti a pro jejich ochotu se ve škole vzdělávat a cítit se tam všestranně dobře“ (Kofátková, 2014, s. 110).

1.4 VOLBA A ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Zaměření škol dává pro rodiče i možný jasný směr a s tím i větší možnost impulzu k dobré a preferované komunikaci. Pokud rodiče vychovávají dítě v určitém směru, mají tak i jasný cíl co pro své dítě chtějí a je zde předpoklad větší shody v názorech a stylu komunikace.

Míra spolupráce školy a rodiny záleží také na zaměření školy. Existují pedagogické směry, které se v odborné literatuře označují jako alternativní

(Jeřábková, 1993), Montessori pedagogika, Waldorfská pedagogika, vzdělávací program Začít spolu a Program podpory zdraví. „Je možno za alternativní považovat všechny takové školy, které uplatňují zvláštní, nestandardní, inovativní, experimentální formy, obsahy či metody vzdělávání, jiné didaktické přístupy apod., na rozdíl od běžně uplatňovaných (standardních) pedagogických a didaktických koncepcí“ (Kofátková, 2008; Průcha, 2004, s. 20). Dále jsou rodiči vyhledávány školy se zaměřením na jazyky či křesťanské školy.

Někteří rodiče preferují typ škol, kde je jednou z priorit právě komunitnost a úzká spolupráce s rodiči. Mohu zde uvést waldorfskou školu, kde je od rodiny očekávána velká míra spolupráce. Uvádí se „Díky úzké spolupráci s rodiči se naše škola stává živým komunitním centrem, které může zprostředkovat mnohé hodnoty svým členům i lidem z okolí. Rodiče, děti a učitelé společně v průběhu roku chystají a prožívají různé slavnosti, tradiční jarmarky a další nevšední akce“ (WZŠaMŠ Brno).

Zapojení rodičů do chodu školy má pozitivní vliv na rodiče a převážně i děti. Má-li rodič zájem o dění ve škole, zvyšuje se tak i zájem o vlastní dítě, které má více motivace být úspěšnější. „Většina rodičů chce, aby jejich děti úspěšné byly, chce jim pomáhat a potřebuje pomoc školy a učitelů, aby věděli, jak jim mohou být nápomocni, v čem je mohou podpořit. Obě dvě prostředí – rodina i škola – sledují společný cíl: aby děti měly dobrý prospěch, aby byly úspěšné, aby byly pozitivně motivované, měly sebedůvěru a chodily do školy rády“ (Šťastná, 2010, s. 5).

1.5 PROBLÉMY VE SPOLUPRÁCI

Mnohdy i přes snahu dělat vše, jak nejlépe umíme, se může stát, že snaha o spolupráci s rodičem nemusí být zcela úspěšná, a tak může být i

ohrožena vzájemná komunikace. Mezi hlavní důvody dle Kořátkové můžeme řadit:

Nefungující spolupráce mezi rodiči a školou může být zapříčiněna např. tím, že se rodič ve škole necítí dobře. Může mít pocit, že je chování dítěte příliš sledováno učitelkami nebo jsou sledovány chyby při výchovných metodách rodičů. Dále ze svého dětství např. neznají spolupracující a přátelskou atmosféru mezi svými rodiči a školou. „Může vůbec malé dítě rozumět tomu, jak to mají dospělí lidé ve vztazích se školou? Nemusí tomu rozumět, ale je schopno to vycítit. Právě intuitivní vyhodnocování situací a jejich emočních nábojů je typickým znakem pro sociální učení dítěte předškolního věku. Mohou být i další důvody, proč jsou rodiče vůči škole rezervovaní a nelze je jednorázovými akcemi odstranit. Je to dlouhodobější oboustranný proces, jehož výsledkem by měl být vznik vzájemné důvěry“ (Kořátková, 2014, s. 110). Ne vždy se vzájemné dobré vztahy hned povedou navázat, ať už z důvodu ostychu rodičů, nedostatečné informovanosti ze strany školy nebo vzájemné nesympatie.

Za účelem spolupráce, výchovy a vzdělání se setkávají ve škole děti s rodiči a učiteli. Není možné si tedy sám zvolit, s kým se kdo bude potkávat. Je zde i velký věkový rozdíl, a to i často mezi rodiči a učiteli. Je tak tedy potřeba nepřekročit profesionální rámec učitelské profese. „V pedagogických situacích se běžně setkáváme se vztahy neosobními, dalo by se říci nadosobními. Stýkají se zde totiž představitelé určitých společenských skupin, představitelé různých sociálních rolí, někdy i různých profesí“ (Křivohlavý, 1995, s. 11).

Další možností překážky může být i takzvané schéma komunikační pyramidy, kdy nefungují dobře vztahy uvnitř školy a vytrácí se tak i dobrá komunikace. „Důsledkem této komunikace bývá jednak vědomé zkreslování informací v průběhu jejího posouvání, nevědomé subjektivizování, tj. vyzdvižení toho, co osobu, která informaci přináší, nejvíce zajímá, a

opomenutí jiných faktů. Dále je to nespokojenost posledních dvou skupin (celkem pochopitelná), že se o změnách a úkolech dozvídají jako poslední a na splnění úkolu jim nezbyvá dost času, a také vnímají svoji malou důležitost v pracovní skupině“ (Košátková, 2014, s. 151).

2 KOMUNIKACE

Dobrá spolupráce s rodiči znamená nabízet rodičům prostor pro spolupráci a k tomu neméně patří dobrá komunikace. Správným způsobem poskytovat a dostávat potřebné informace a udržovat přátelský vztah. Dítě chodící ze školy nadšené je největší motivací, jak získat rodiče ke spolupráci se školou a navázání potřebné komunikaci.

Máme-li posuzovat jaký druh komunikace je rodiči volen při kontaktu se školou, je potřeba si nejdříve pojem komunikace definovat. „Komunikace s vnějším prostředím školy dává veřejnosti možnost proniknout ke změnám, které se ve školství s ohledem na kurikulární reformu dějí. Současně instituci otvírá možnost zapojit do vzdělávání co nejširší okruh partnerů a podpořit tak jeho vyšší kvalitu“ (Syslová, 2016, s. 22).

Komunikaci mezi školou a rodinou, jak již vyplývá z předchozích kapitol, považuji za jednu z klíčových věcí při působení a vzdělávání dětí v mateřské škole. Zároveň pak nejdůležitějším faktorem pro přirozený a plynulý vývoj dítěte popisují význam důvěry mezi rodičem a školou (učitelem). Zájem dítěte by měl být vždy na prvním místě a v souladu s pohledem rodiče a učitele. Tedy rodič a učitel by měl mít společný cíl – dítě. K tomu velkou měrou slouží komunikace. Děti vyrůstají v různém rodinném prostředí, s různými zvyklostmi a výchovnými metodami. Důležité je, aby se tyto výchovné cíle a celkový pohled na dítě snažil učitel a rodič vzájemně propojit.

Dětem se v průběhu tohoto prvního vzdělávacího stupně předávají základní dovednosti a návyky důležité pro další vzdělávání (MŠMT, 2021) a vlastně celý život. Právě proto je velmi důležité, jakým způsobem se k dětem a rodičům přistupuje a s nimi komunikuje. V mateřské škole je největší snahou se co nejvíce přizpůsobit potřebám dítěte ve všech směrech. Snaží se dbát

na veškerá vývojová specifika dítěte a vytvářet bezpečné, podnětné prostředí (Smolíková, 2017). Mateřská škola je prvním stupněm veřejného vzdělávání a řídí se pokyny MŠMT a Školským zákonem.

2.1 ÚČASTNÍCI KOMUNIKACE A JEJICH VLIV NA SOCIÁLNÍ VÝVOJ DÍTĚTE

Pokud budeme zjišťovat upřednostňovaný druh komunikace, je zapotřebí popsat dva hlavní aktéry tohoto procesu – rodinu a školu. Obě dvě tyto „instituce“ velmi silně podmiňují sociální vývoj dětí předškolního věku.

Socializace je souhrn procesů vzájemné interakce mezi společností a jedincem, u nichž společnost působí na jedince tak, aby v sobě svým učním vytvořil psychologické předpoklady nezbytné k participaci ve společnosti současně jako člen společnosti i jako relativně samostatná osoba schopná řídit své jednání a odpovídat za ně, v důsledku toho se jedinec postupně přeměňuje z biologického organismu novorozeněte v dospělého kulturního člověka, který je určitým způsobem začleněn do společnosti a který pak postupně tento svůj způsob začlenění do společnosti v dospělosti a ve stáří mění a ve shodě s tím neustále mění i sám sebe (Janoušek, 1988, s. 134).

Nyní chci uvést, jakým způsobem můžeme socializaci dětí předškolního věku rozvíjet v rámci rodiny a v rámci školy.

Socializace v rodině

Pojem rodiny popisuje prof. Matějček (1994) jako nejstarší lidskou společenskou instituci, která vznikla nejen z přirozeného pudu pohlavního, ale především z potřeby své potomstvo ochraňovat, učit, vzdělávat a připravovat pro život. Stejně tak argumentuje, že rodina má ústřední význam

pro duševní vývoj dítěte. Přirozeným, spontánním způsobem plní každý jednotlivý člen jistou roli a naplňuje vitální potřeby dítěte – fyzické, citové, intelektuální a morální. Jako nejčastější se uvádí model tzv. nukleární rodiny, což je rodina, kterou tvoří nejbližší příbuzní, tedy rodiče a děti (Průcha et al., 2008).

Podle Tamáškové (2007) je rodina chápána jako společensky uznávané lidské soužití, spojeno pokrevní vazbou či adopcí a společně se podílející na výchově a výživě dítěte.

Povinnosti rodiny nám zcela přesně vymezuje občanský zákoník: „Rodičovská odpovědnost zahrnuje povinnosti a práva rodičů, která spočívají v péči o dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj, v ochraně dítěte, v udržování osobního styku s dítětem, v zajišťování jeho výchovy a vzdělání, v určení místa jeho bydliště, v jeho zastupování a spravování jeho jmění; vzniká narozením dítěte a zaniká, jakmile dítě nabude plné svéprávnosti. Trvání a rozsah rodičovské odpovědnosti může změnit jen soud“ (ČR, 2012).

Vliv rodiny na dítě je zcela zásadní. Když to trochu rozvineme, setkáváme s různými styly výchovy, konkrétně je to styl autokratický, liberální či demokratický. Podle chování dítěte v různých situacích můžeme rozlišit, k jaké výchově se rodina přiklání, je-li dítě jedináček či má sourozence a jaké postavení dítě v rodině má.

Velmi důležité je, aby pedagog pochopil výchovný přístup v rodině a zároveň předal rodiči informaci o tom, jaké výchovné cíle sleduje působením na dítě v MŠ. Tuto informaci může z velké části rodič zjistit již před tím, než se rozhodne dát dítě do konkrétní mateřské školy, a to v dokumentech zveřejněných na webových stránkách (ŠVP). Tam je v kostce shrnuto, co daná MŠ ve výchovném procesu preferuje, na jaké věci je při výchovném působení

kladen důraz (ať už se týká podpory prosociálního chování, morálních hodnot atp.). Právě v rodině tedy dochází k prvním krokům socializace dítěte.

Socializace v mateřské škole

Další forma socializace u dítěte probíhá v mateřské škole, kde se dále rozvíjí ve formální i neformálním vzdělávání (Šmerová, 2016). Děti nejčastěji navštěvují mateřskou školu kolem svého třetího roku a od roku Předškolní vzdělávání je povinné pro dítě, které do začátku školního roku dovrší pěti let. Tato povinnost se zavedla od školního roku 2017/2018. (*Informace o povinném předškolním vzdělávání*)

Formální vzdělávání je definováno ve Školském zákoně a jsou zde i legislativně vymezeny cíle vzdělávací instituce. Neformální vzdělávání, je bráno jako vzdělávání pomocí takzvaných kroužků, ať už ve sportovních klubech či domech dětí a mládeže. Dále ještě máme i informální vzdělávání, čímž je myšleno celoživotní získávání znalostí a postojů v každodenním životě, odehrávající se v běžných aktivitách mezi vrstevníky či rodině (Průcha, 2003).

Nejčastějším tématem komunikace mezi rodiči a školou jsou tedy právě děti. Největším přáním všech rodin je zdravé, spokojené dítě. Snaží se jej svojí výchovou pozitivně rozvíjet a působit, což má vliv na jeho vlastní individualitu (Tamášková, 2007). Proto je velmi důležitá atmosféra a styl komunikace, která se podepisuje především na dítěti.

2.2 ÚSPĚŠNÁ A NEÚSPĚŠNÁ KOMUNIKACE MEZI ŠKOLOU A RODINOU

Komunikace mezi školou a rodinou může narazit na problémy v komunikaci. Podmínky fungující komunikace dle Šťastné (2010) uvádí, že je důležité mít jasné cíle a společně jich dosáhnout, vzájemně se tolerovat, obsah komunikace přiměřeně k situaci. Naproti tomu bariéry komunikace dle Šťastné (2010) jsou v nepochopení se z důvodu cizího jazyku, používání vícevýznamových slov, neakceptování osobnosti či momentální citové rozrušení.

Komunikaci ovlivňuje sociální kontext. Pro školu by mělo být důležité navázat dobrou komunikaci, aby došlo k porozumění a vzájemné spolupráci. Je důležité klást důraz na prostor a čas kdy ke komunikaci má dojít a také na emoce a vzájemné vztahy mezi účastníky komunikace (Šťastná, 2010).

Komunikace mezi školou a rodinou se nejčastěji odehrává mezi pedagogem a rodičem. Může probíhat různými způsoby – v psané verzi či pomocí mluvené řeči, popř. gesty a obrazového materiálu.

Podle Čapka (2013, s. 127) má komunikace mezi učitelem a rodičem svá specifika. Záleží na tom, zda ke komunikaci přistupujeme vstřícně, tedy snažíme se aktivně naslouchat a toho druhého podporovat, anebo zda komunikujeme defenzivně, tedy jsme ve střehu, nesnažíme se toho druhého pochopit a často ho chytáme za slovo. Čapek (2013, s. 127) dále uvádí, že je poměrně podstatné, zda učitel komunikuje s rodičem, u jehož dítěte je oblíbený či nikoliv. Také zda se jedná o učitele, který je aktivní ve vztahu k rodičům, popř. zda je zve pravidelně do školy. Ovšem dle Čápa (2014) vznikají kořeny problémů v komunikaci při počátečních drobných neshodách. Často vznikajícím v rozdílných potřebách a očekávání obou zúčastněných stran. Občas se tak vytrácí společný cíl učitelů a rodičů v rozvoji dítěte a vzniká

počátek nedůvěry a další ochoty komunikace. Proto je vždy přínosné řešit situaci a nabídnout vyhovující termín, kdy se tomu budou obě strany moci v klidu věnovat.

Důležitostí komunikace mezi rodiči a školou se věnuje Tamášková (2007), která ji vidí jako jeden z úspěšných předpokladů. Dále s tvrzením Štefanoviče (2007) při neúspěšné komunikaci se často ukazují čtyři faktory. Osobnost dítěte – individualita a potřeby dítěte, osobnost učitele – jeho charakteru, temperamentu, přesvědčení, odbornosti, školy a rodiny – rozdílná očekávání ve výchově.

Proto je pro dobrý vývoj dítěte žádoucí dosáhnout společné a otevřené komunikace mezi školou a rodinou.

Aby byla komunikace efektivní, je potřeba i vysvětlovat srozumitelně. Vezmeme-li v úvahu, že učitelka řekne rodiči, že je jeho dítě nadané na výtvarné činnosti, ale není si moc jistý v předmatematických představách, není zaručeno, že rodič toto sdělení dobře pochopí.

Vždy je proto důležité vědět jak a kde informaci rodiči sdělit, protože podle Steinfatta (2009) rodič si musí uvědomit, že dostává novou informaci a začít s ní chtít pracovat, porozumět jí.

Problematikou komunikace mezi školou a rodiči, či školou a dětmi, žáky, studenty se každoročně věnují různé vzdělávací organizace a společnosti, které na toto téma nabízí mnoho zajímavých seminářů. Jedná se např. o společnost Infra, vzdělávací a poradenskou organizaci Ekskurzy.cz či organizaci Středisko služeb školám a mnoho dalších.

Čáp (2014) říká, že základ jsou vždy srozumitelná pravidla. Většina rodičů se již nebojí klást otázky a prosazovat své názory a škola by se těmto otázkám neměla vyhýbat, ale být na ně připravena. Důležité je vždy mít jasné

a srozumitelné cíle, kterých chce dosáhnout a za jakých pravidel a nebránit se i týmové spolupráci či vzájemné loajalitě.

2.3 PROSTŘEDKY KOMUNIKACE

Ráda bych se v této kapitole zabývala prostředky komunikace a ve svojí výzkumné části pak navázala na zkoumání jejich preferencí u rodičů, učitelů, školy a taktéž účelností různých komunikačních prostředků. Mezi nejčastější prostředky komunikace v mateřské škole patří třídní schůzky, individuální konzultace, společné akce školy, rodičů a dětí, nástěnky a v neposlední řadě webové stránky školy a e-maily. Jedná se o prostředky, které jsou v dnešní době dostupné většině, některé jsou zažité po několik generací a z praxe škol jsou ověřeny svojí efektivností.

Třídní schůzky

Třídní schůzky považuji za jednu z nejběžnějších forem komunikace v českých školách. Podle Šeďové (2004) se třídní schůzky staly již tradicí a jejich podoba se příliš nemění. Četnost a průběh třídních schůzek v mateřské škole může být různý. V některých alternativních mateřských školách (opět mám na mysli waldorfskou školu) se můžeme setkat s častější periodou, třídní schůzky jsou zde považovány nejen za informativní schůzku, ale za společné setkání a sdílení prožitků.

Individuální konzultace

Individuální konzultace probíhají mezi učiteli a konkrétními rodiči a slouží k citlivým výměnám informací o dítěti. Zároveň i na případném dalším

postupu ve výchově či vzdělávání (Smolíková, 2017). Je proto dobré si na tuto konzultaci pozvat rodiče samotné a najít si dostatek času a klidné prostředí.

Společenské akce

Dalším typem komunikace jsou společné akce, kde se většinou mateřské školy prezentují formou besídek a následné možnosti komunikace a spolupráce. Společenské akce mohou mít i charakter výletu, zahradních slavností apod. Informace o akcích škol, které uvádím ve svém výzkumu, jsou pravidelně inzerované ve Šlapanickém zpravodaji. Tyto typy komunikace bývají sice neformální, avšak se při nich mnohdy sdělí více o dění v rodinách či ve škole než při formálním setkání. A taktéž se zde daří lépe navázat tolik důležitá důvěra.

Nástěnky

Stále i dobře funguje komunikace v mateřských školách prováděna pomocí nástěnky, kde se nachází informace o blížících se akcích, důležitých informacích pro rodiče, jídelníček a další potřebné dokumenty. Nástěnky jsou převážně vyvěšeny na viditelných místech v prostorách chodeb a šaten.

Web školy

Poslední dobou začínají rodiče stále více vyžadovat informace v elektronické podobě. Elektronické komunikační kanály rodičům slouží zejména k vyhledávání kontaktů či pročítání dalších dokumentů (Čapek, 2013) a škola jich zase aktivně využívá k informování rodičů o aktuálním dění a provozu.

V současné době je nejrozšířenější formou elektronické komunikace školy s rodiči web školy a některé školy rozšiřují svou nabídku elektronické komunikace i na sociální sítě jako např. signal, telegram, popř. méně zabezpečené sociální sítě jako facebook, whatsapp a další. Tyto komunikační kanály jsou na rozdíl od klasických školních nástěnek či vývěsek dostupné pro rodiče celosvětově. To je pro ty rodiče, kteří tráví z různých důvodů více času na cestách, praktické a umožňuje jim interakci se školou z libovolného místa na planetě. Na druhou stranu celosvětová dosažitelnost znamená i potencionálně větší míru zveřejnění osobních údajů umístěných na web či sociální sítě školou oproti klasickým formám a klade vyšší nároky na zabezpečení zpracovávaných osobních údajů před jejich případným zneužitím. Z poslední doby jsou známy zejména smutné případy zneužití fotografií dětí předškolního věku pedofilními devianty (Juna, 2021), proto by měla škola důsledně získávat souhlas rodičů ke každému jednotlivému umístění fotografie jejich dítěte na školní web či sociální sítě. Bez získání souhlasu rodičů nelze považovat za dostatečné řešení ani umístění společných fotografií dětí na zabezpečené stránky s umožněním přístupu rodičů pomocí přístupového hesla. Slabinou tohoto řešení je totiž možnost zneužití některým z rodičů a škola pak nese odpovědnost za to, že se fotografie objevily „díky“ některému z rodičů na zahraničním pedofilním serveru (v Evropě nejčastěji v Belgii). V dnešní době již nelze považovat za přepjatý formalismus vyžadování souhlasu rodičů se zpracováním osobních údajů jejich dětí zejména pokud půjde o fotografie dětí.

2.4 MOŽNOSTI ZAPOJENÍ SE DO DĚNÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

Zájem o spolupráci školy a rodiny preferují i zřizovatelé škol z důvodu ať už projektového zapojení či plánování. Je třeba taková tvrzení o něco opřít V České republice je několik možností k zapojení se do projektu ať už sdružení

rodičů a přátel školy, rodiče vítání či otevřené školy. Nejčastější formou spolupráce rodiny a školy je Sdružení rodičů a přátel školy. Jde o neformální spolek, který může škole pomáhat, ale také se domáhat svých práv a zájmů. Sdružení rodičů a přátel školy má své stanovy, je registrováno na MV ČR a je tak i právníckou osobou mohoucí působit na komerční bázi (vybírat příspěvky, využívat granty).

V projektu Rodiče vítání odkaz je kladen důraz na komunikaci, informovanosti a možnosti pobytu rodičů ve škole. Na prvním místě je vždy dítě a možnost individuálních konzultací s rodiči a pedagogy. Rodiče by měli být vždy dostatečně informováni, a to nejen formou nástěnek či plakátků. Dále možnosti dalších akcí např. přednášky pro rodiče, seznámení s očekávanými výstupy před nástupem do Základní školy.

V poslední době je velmi oblíbený u škol i rodičů projekt Otevřená škola, který je postavený právě na spolupráci a komunikaci mezi školou a rodiči.

Podle Rabušicové (2004) je tento model stále více považován za přirozený. Vnitřní vztahy a procesy je možné vyvodit z vnějších vlivů, které působí na celkový systém školy a které se do podoby školy přirozeně promítají. Praxe nám ukazuje, že je-li škola začleněna regionálního povědomí a spolupracuje s místními orgány, je to přínosné pro všechny zúčastněné. Pro školu není dobré se izolovat, ale naopak se propagovat a otevřít se tak nejen rodičům, ale i případným institucím. V otevřené škole bývá jednotné názorové klima, které vede k další spolupráci s okolím. Mezi základní pilíře patří partnerství, kde jde především o spolupráci školy s rodinou a institucemi v okolí, zapojení rodičů – pravidelné setkávání a otevřená komunikace mezi dítětem, učitelem a rodičem, školní kultura – týmová práce mezi pedagogy a rodiči a odvaha přijetí nových nápadů a změn (Otevřené školy, 2018).

Zájem o spolupráci školy a rodiny dnes nemá jen škola, ale také jejich zřizovatelé. Na úrovni mateřských a základních škol hovoříme nejčastěji o obci jako o zřizovateli. Vytváří společně rozmanité projekty a plánování a škola s rodiči se na těchto aktivitách může spolupodílet. Tím může vzniknout krásné propojení a vědomí o sobě navzájem.

II. EMPIRICKÁ ČÁST

Hlavním cílem výzkumné části je zjištění způsobu dosavadní komunikace mezi školou a rodiči a její preferencí.

VÝZKUM

Vědecký výzkum je definován jako „systematické, kontrolované, empirické a kritické zkoumání hypotetických výroků o předpokládaných vztazích mezi přirozenými jevy.“ Tato definice je univerzálně použitelná pro vědecký výzkum ve kterékoli oblasti vědy. Pokud hovoříme o kvantitativně orientovaném výzkumu v pedagogice, můžeme jej vymezit jako záměrnou a systematickou činnost, při které se empirickými metodami zkoumají (ověřují, verifikují, testují) hypotézy o vztazích mezi pedagogickými jevy (Chrátka, 2016, s. 11).

3. VÝZKUM A JEHO CÍLE

Jedná se o kvantitativní výzkum, který je metodou standardizovaného vědeckého výzkumu, jenž nám popisuje zkoumanou skutečnost pomocí proměnných, které lze vyjádřit čísly (Disman, 2011). Proměnou chápeme jako prvek zkoumání, který nabírá různých hodnot. Ve výzkumu obvykle bývá více proměnných, které mezi sebou vykazují určitý vztah. Jednou proměnnou lze ovlivňovat tu druhou. Abychom vyjádřili další potřebné informace, jakým směrem se výzkum bude vyvíjet, je třeba stanovit výzkumné hypotézy. Výzkumné hypotézy rozebírají výzkumný problém a udávají směr celému výzkumu. Tyto hypotézy lze potvrdit anebo vyvrátit, Wiersma (2008).

VÝZKUMNÉ HYPOTÉZY A OTÁZKY

Jaká komunikace momentálně probíhá mezi rodiči a školou?

H[1]: Je statisticky významná souvislost, že je-li četnější komunikace mezi rodinou a školou, panuje mezi nimi i větší vzájemná důvěra.

Vycházející hypotéza z tvrzení, že součástí pravidelné neformální komunikace mezi školou a rodiči napomáhá nejen rodině, ale i učiteli. Na základě informací od rodičů lze přizpůsobit podmínky, aby vyhovovaly většině dětí. Lze také vytvářet i případné individuální plány pro rozvoj dítěte.

Dle Kořátkové (2014, s. 241) by se měla rodina přirozeně zajímat o vše, co v mateřské škole probíhá. Rodiče by měli mít zájem o bližší poznání atmosféry třídy. Znamená to s ochotou do mateřské školy přicházet, vidět, slyšet a vnímat vlastní dítě v souvislostech, které se vytvářejí při různých aktivitách.

Jaké jsou vztahy mezi rodiči a mateřskou školou?

H[2]: Statisticky významná souvislost je spokojenost a důvěra rodičů mezi školou. Rodiče spokojeni s mateřskou školou více škole důvěřují než nespokojení rodiče.

V posledních letech prošel pohled na vztahy mezi školou a rodiči žáků patrnou proměnou (Rabušicová et al., 2004). Zatímco dříve byli rodiče v české škole vnímáni spíše jako cizorodý prvek, nyní se hovoří o rodičích jako partnerech, spolupracovnících, „zákaznících“, klientech a dokonce občanech, kteří mohou být aktivními účastníky života školy jako veřejné instituce (Šťastná, 2010, s. 9).

V Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání (2018, s. 34) je spolupráci rodičů s mateřskou školou věnována kapitola s názvem *Spoluúčast rodičů*. RVP PV uvádí, že spoluúčast rodičů na vzdělávání je plně vyhovující, jsou-li splněny následující body.

Spoluúčast rodičů na předškolním vzdělávání je plně vyhovující, jestliže:

- *Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.*
- *Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.*
- *Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, podle svého zájmu zde vstupovat do her svých dětí. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Projeví-li zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů apod.*
- *Učitelé pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.*
- *Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.*
- *Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě; nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.*

3.1 KONCEPTUÁLNÍ RÁMEC

Mateřská škola – výchovná a vzdělávací instituce pro děti ve věkovém rozmezí 3-7 let

Rodičovská role – ve vztahu k výzkumu: partnerská, klientská

Rodič – matka, otec, zákonný zástupce

Doprovodné aktivity- aktivity nad rámec vzdělávání v mateřské škole – besídky, slavnosti

Doprovodné vzdělávací aktivity – přednášky, kurzy pro rodiče, odborná literatura

Spokojenost rodičů – spokojenost s komunikací a přístupem mateřské škol

„**Komunikace**, umění hovořit jeden s druhým, sdělovat si, co cítíme nebo myslíme, říkat to srozumitelně, naslouchat tomu, s čím přichází ten druhý, a ujišťovat se, zda jsme mu rozuměli správně, je podle všeho ten nejdůležitější předpoklad pro vznik a zachování tolerantních vztahů“ (Buscaglia, 1989).

3.2 METODA SBĚRU DAT

Vybrala jsem si metodu kvantitativní a jako výzkumný nástroj bude použit polostrukturovaný dotazník, který bude obsahovat otázky standardizované i otevřené. Výhodou dotazníkového šetření je nízká časová náročnost. Výzkum lze provádět i s malým počtem výzkumníků, ovšem získat lze data od množství respondentů. Pro respondenty je důležitá anonymita a nízká časová náročnost. Výsledky dotazníkového šetření lze statisticky zpracovat, odpovědi lze kvantifikovat a analyzovat, navíc mohou být použity pro srovnávací šetření (Giddens, 2003).

Dotazníky budou distribuovány mezi rodiči v mateřských školách ve městě Šlapanice. Vyplněné dotazníky rodiče vloží anonymně do sběrných nádob. Dotazníky budou obsahovat otázky týkající se komunikace školy s rodiči, možnosti rozšíření v některých oblastech a očekáváním rodičů dětí.

3.3 STRUKTURA DOTAZNÍKU

U přípravy dotazníku jsem se snažila držet hlavního tématu samotného výzkumu a to komunikací mezi rodiči a mateřskou školou. Inspirovala jsem se publikací „Postavení rodičů jako výchovných a sociálních partnerů školy“ od Rabušicové a kol (2004b).

Dotazník obsahoval mé představení a seznámení s cílem dotazníku.

Úvodní otázky - identifikační v jakém vztahu k dítěti jsou, zda mají zkušenost i s jinou mateřskou školou (možnost tak případného vlastního srovnání) a zda je to mateřská škola dle jejich volby a přání.

Druhá část dotazníku se týká formy komunikace s mateřskou školou a jejich možností. Tyto otázky jsou kombinované polouzavřené a otevřené. Otevřené otázky dávají prostor odpovědět jinak, než je nabídnuto a možnost i vlastního vyjádření se.

Ve třetí části jsem se zaměřila na spokojenost komunikace mezi rodiči a mateřskou školou, s přístupy učitelů a vedoucích pracovníků MŠ.

Zde rodiče zaznamenávají své odpovědi dle Linkertovy škály.

Dotazník byl distribuován mezi rodiči ve dvou mateřských školách ve městě Šlapanice. Konkrétně se jednalo o tyto dvě:

MŠ Hvězdička - Masarykovo nám. 1664/6, Šlapanice

MŠ Zahrádka - Havlíčkova 1444/8, Šlapanice

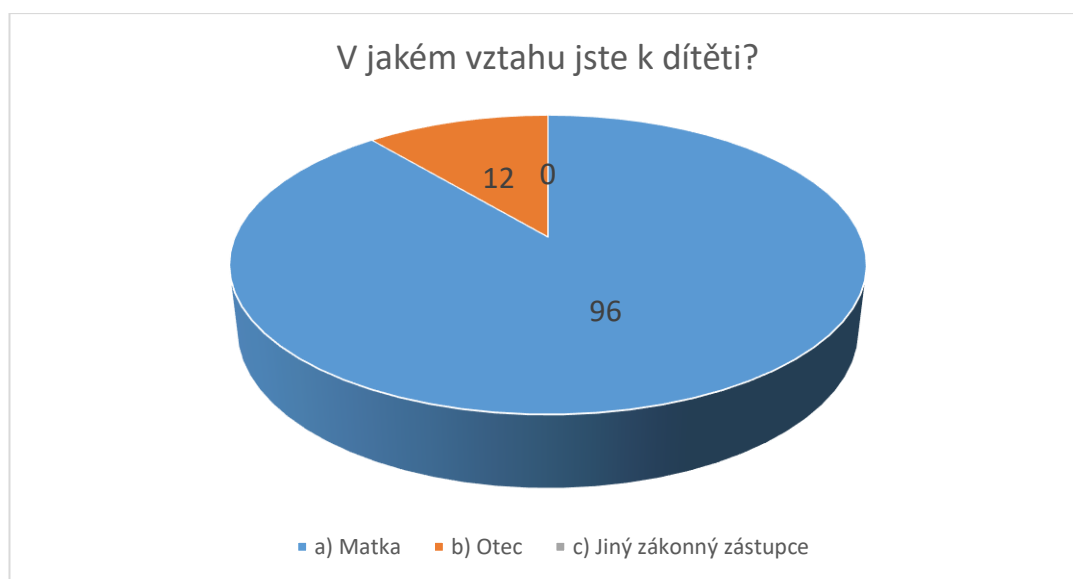
Dotazníky byly distribuovány do sběrných nádob přímo v mateřských školách. Celkem bylo distribuováno 145 dotazníků. Z toho jsem získala odpovědi od 109 rodičů. Mého šetření se zúčastnilo 75 procent tázaných.

3.4 ZPRACOVÁNÍ A VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ

Vyplněné dotazníky jsem zpracovala do následujících grafů.

1. otázka: V jakém vztahu jste k dítěti?

Otázka 1	počet	%
a) Matka	96	88,9
b) Otec	12	11,1
c) Jiný zákonný zástupce	0	0,0

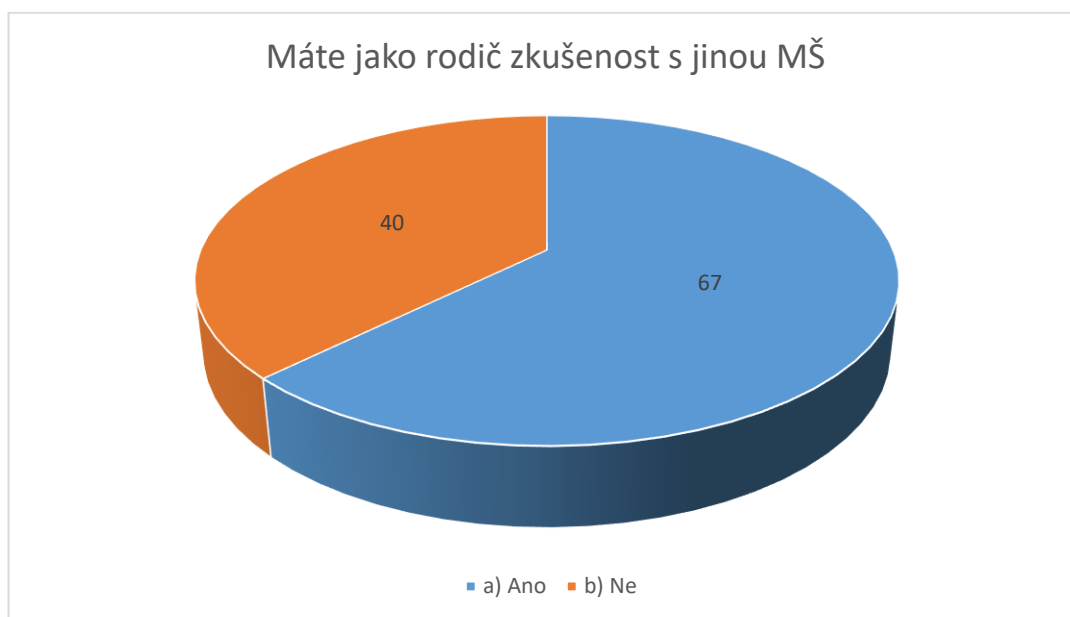
Graf 1 - 1. otázka: V jakém vztahu jste k dítěti?

Komentář:

Z této otázky je vidět, že naprostá většina dotazníků byla vyplněna rodičem – matkou. Sekundárně se dá odvodit, že častějším aktérem komunikace v MŠ je tedy matka.

2. otázka: Máte jako rodič zkušenost i s jinou MŠ?

Otázka 2	počet	%
a) Ano	67	62,6
b) Ne	40	37,4

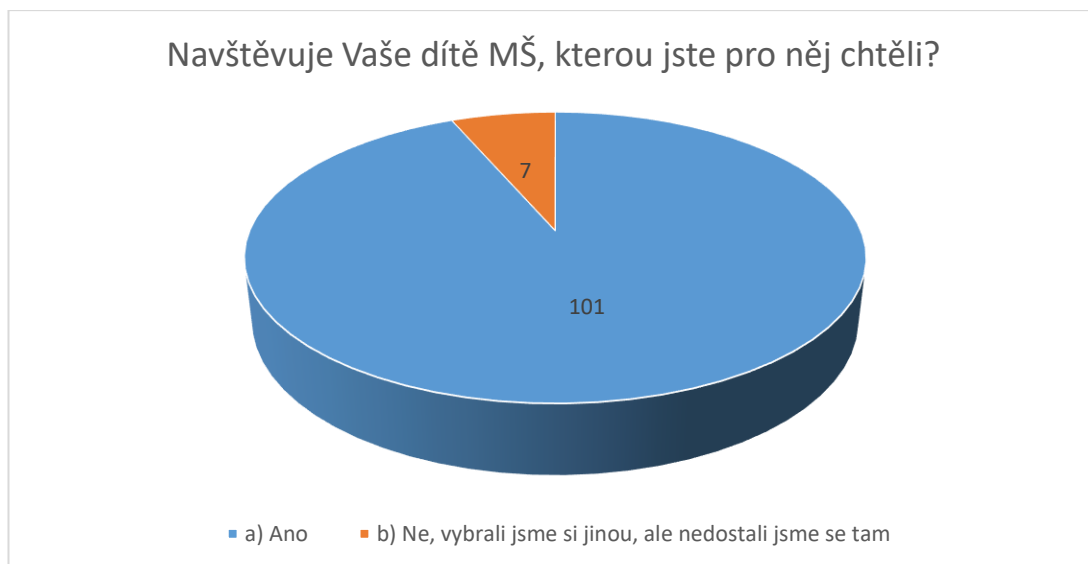
Graf 2 - 2. otázka: Máte jako rodič zkušenost i s jinou MŠ?

Komentář:

Mírně nadpoloviční skupina rodičů má zkušenosti s jinou mateřskou školou. Má tedy zkušenosti s jinou institucí a má možnost porovnání s jiným prostředím. Teoreticky je možné usuzovat, že volba současné mateřské školy nebyla náhodou, ale prošla jistou volbou.

3. otázka: Navštěvuje Vaše dítě MŠ, kterou jste pro něj chtěli?

Otázka 3	počet	%
a) Ano	101	93,5
b) Ne, vybrali jsme si jinou, ale nedostali jsme se tam	7	6,5

Graf 3 - 3. otázka: Navštěvuje Vaše dítě MŠ, kterou jste pro něj chtěli?

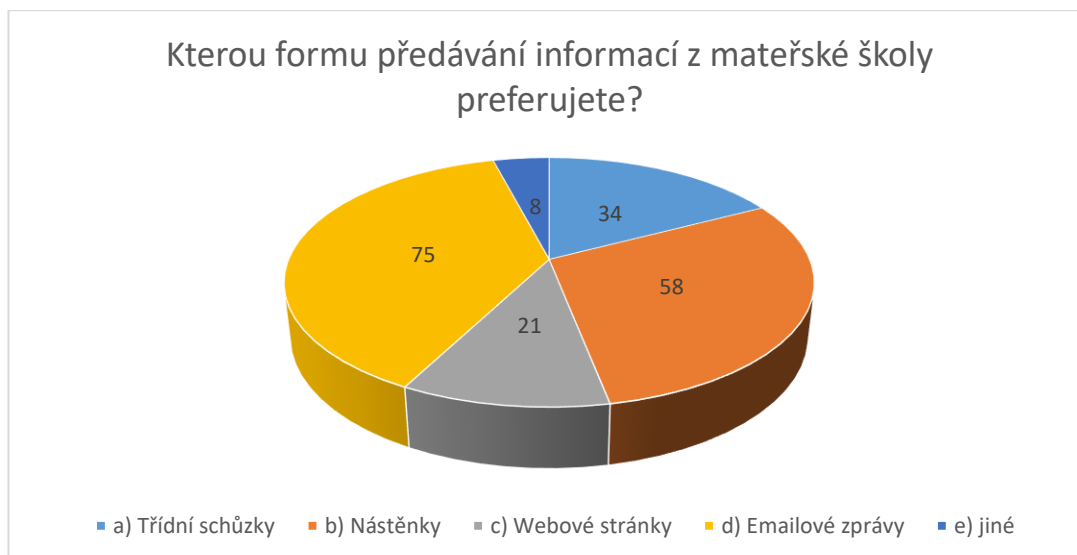
Komentář:

Z odpovědí nám vyplývá, že naprostá většina rodičů dala své dítě do mateřské školy, kterou pro své dítě vybrali. Je to tedy skupina rodičů, u kterých se dá předpokládat, že jejich dítě setrvá v konkrétní škole až do jeho odchodu do základní školy. Můžeme usuzovat, že tito rodiče jsou z nějakých důvodů spokojeni s aktuálním stavem a nebude příliš rozumné realizovat zásadní změny.

Úvodní tři otázky byly položeny za účelem zjištění, zda rodič zvolil stávající školu dle svého vlastního výběru, případně může-li mít srovnání s jinými MŠ. Jak jsem již zmiňovala v kapitole Volba a zaměření školy, pro mnohé rodiče je důležité zaměření školy, a tím i daný způsob komunikace.

4. otázka: Kterou formu předávání informací z mateřské školy preferujete?

Otázka 4	počet	%
a) Třídní schůzky	34	17,3
b) Nástěnky	58	29,6
c) Webové stránky	21	10,7
d) Emailové zprávy	75	38,3
e) jiné	8	4,1

Graf 4 - 4. otázka: Kterou formu předávání informací z mateřské školy preferujete?

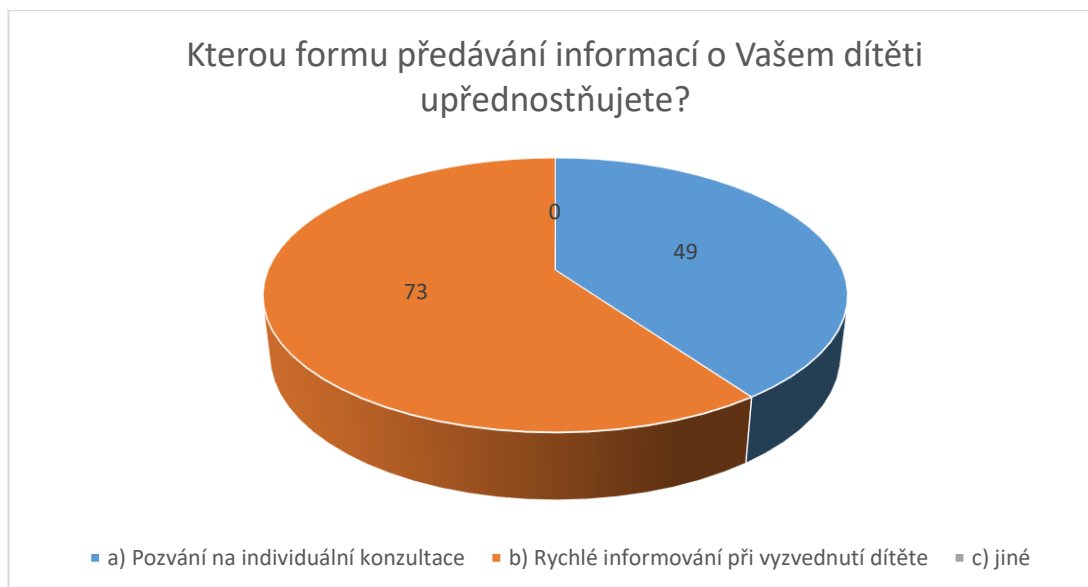
Komentář:

Dotazovaní zde volili max. 3 odpovědi. Jak je vidět, z výzkumu vyplývá, že nejvíce rodiče preferují sdělování informací z MŠ elektronickou poštou (38%), dále je to formou nástěnek (30%), formou třídních schůzek (17%) a dále potom informování přes web školy (10%).

Výsledek preference předávání informací elektronickou poštou je pochopitelný, obzvlášť v dnešní době zatížené pandemií, kdy se komunikuje převážně v on-line podobě. Elektronická forma komunikace sebou přináší možnost mít všechny informace vždy u sebe. Je možné ji použít k rychlému předávání informací bez nutnosti návštěvy konkrétního místa.

5. otázka: Kterou formu předávání informací o Vašem dítěti upřednostňujete?

Otázka 5	počet	%
a) Pozvání na individuální konzultace	49	40,2
b) Rychlé informování při vyzvednutí dítěte	73	59,8
c) jiné	0	0,0

Graf 5 - 5. otázka: Kterou formu předávání informací o Vašem dítěti upřednostňujete?

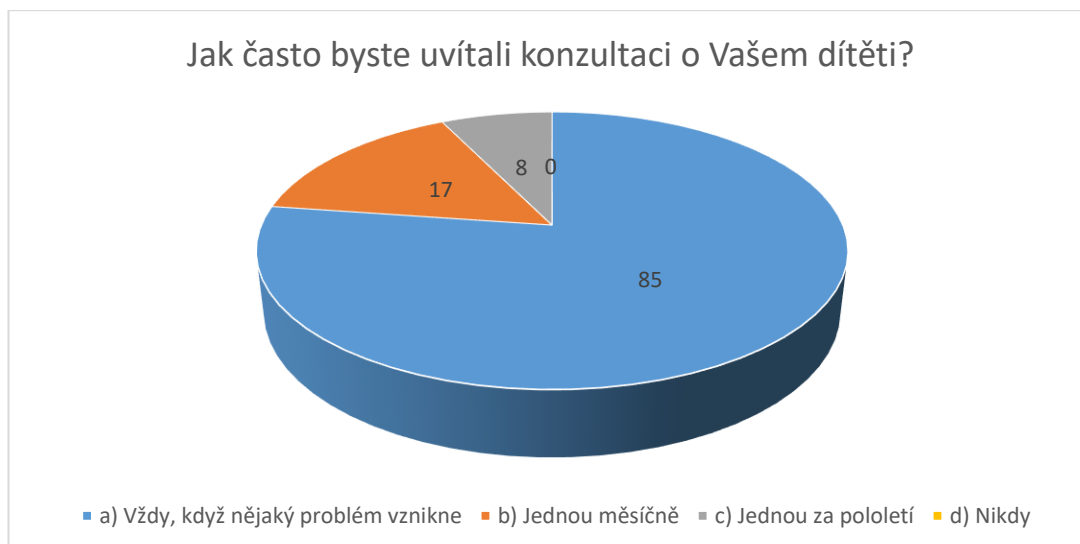
Komentář:

Dotazovaní si měli vybrat jednu z odpovědí. U některých se stalo, že zvolili obě možnosti. Z výsledků vyplývá, že rodiče preferují předávání informací o svém dítěti rychlou formou při vyzvedávání dítěte (60%) a v menší míře volí možnost individuálních konzultací (40%). Ač je jisté, že informování o dítěti by mělo být podáváno důvěrně, překvapivě si mnozí rodiče volí spíše variantu rychlejší. Jedná se mnohdy o velmi citlivé informace, avšak bych zde ráda uvedla, že dnešní doba je ztížena karanténními opatřeními, a tedy možnosti individuálních konzultací jsou i tímto omezené.

6. otázka: Jak často byste uvítali konzultaci o Vašem dítěti?

Otázka 6	počet	%
a) Vždy, když nějaký problém vznikne	85	77,3
b) Jednou měsíčně	17	15,5
c) Jednou za pololetí	8	7,3
d) Nikdy	0	0,0

Graf 6 - 6. otázka: Jak často byste uvítali konzultaci o Vašem dítěti?

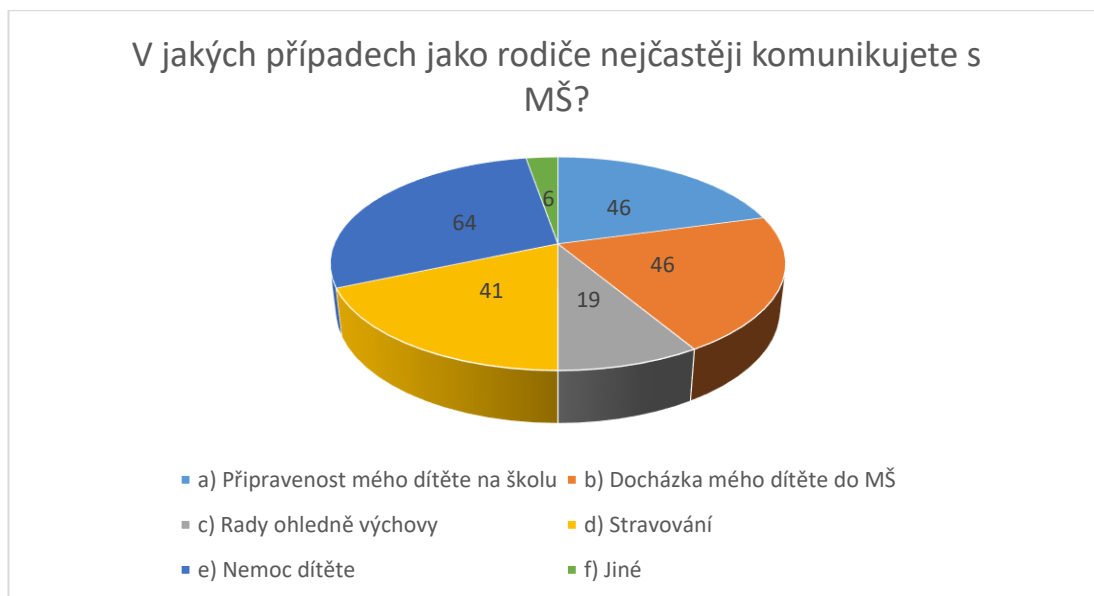
Komentář:

- a) Vždy, když nějaký problém vznikne
- b) Jednou měsíčně
- c) Jednou za pololetí
- d) Nikdy

Z odpovědí vyplývá, že rodič má zájem ve velké většině případů řešit problém okamžitě, když nastane (85 %). V 17 % má zájem řešit problém jednou měsíčně a v 8 % pololetně.

7. otázka: V jakých případech jako rodiče nejčastěji komunikujete s MŠ?

Otázka 7	počet	%
a) Přípravenost mého dítěte na školu	46	20,7
b) Docházka mého dítěte do MŠ	46	20,7
c) Rady ohledně výchovy	19	8,6
d) Stravování	41	18,5
e) Nemoc dítěte	64	28,8
f) Jiné	6	2,7

Graf 7 - 7. otázka: V jakých případech jako rodiče nejčastěji komunikujete s MŠ?

Komentář:

Rodiče zde mohli vybrat až tři možnosti odpovědí. Ve výsledku se zjistilo, že nejvíce se komunikuje o nemoci dětí (celkem ve 28 %), dále o docházce dítěte a o připravenosti a zralosti dítěte na přechod na ZŠ se stejným výsledkem (21 %). V 19 % se řeší stravování dětí a až v poslední řadě rodiče žádají rady ohledně výchově dětí (9 %).

8. otázka: Co pociťujete jako největší překážku v komunikaci s mateřskou školou?

Komentář.

Rodiče zde zmiňovali celkem jednotně, že za největší překážku komunikace mezi školou a rodinou považují opatření způsobené Covid-19. Ať už se jedná o karanténní opatření, uzavření školy či omezeného vstupu do budovy a minimalizaci osobního kontaktu.

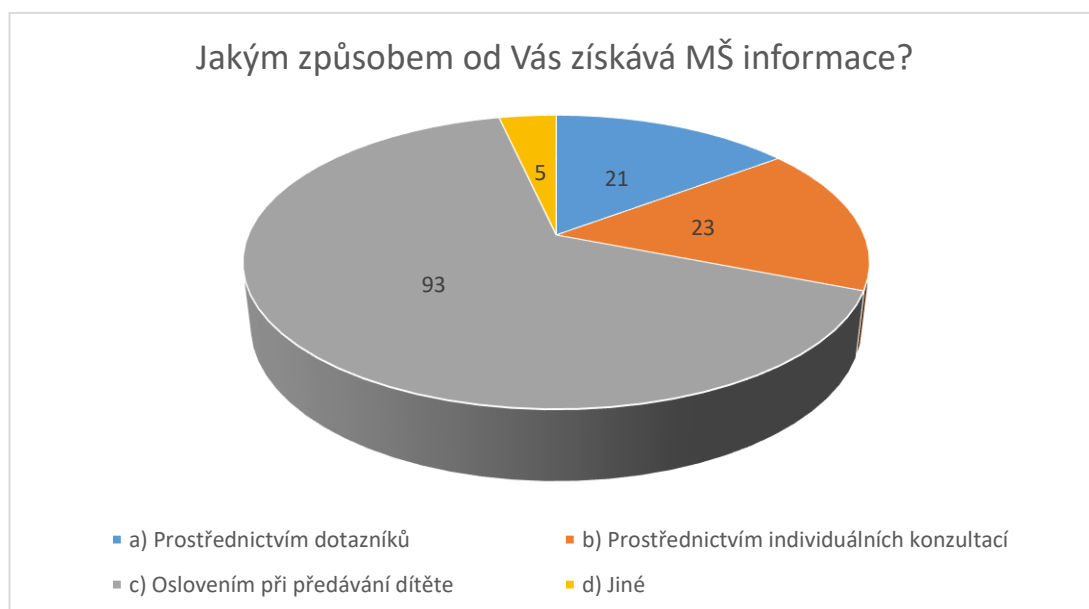
9. otázka: Jak byste si představovali komunikaci mezi školou a rodinou?

Komentář:

Rodiče jsou s komunikací se školou obecně spokojeni. Neměnili by téměř nic. Mohu jen uvést, že v MŠ Zahrádka se méně využívá komunikace přes web školy a rodiče by v tomto případě intenzitu informací touto formou přivítali.

10. otázka: Jakým způsobem od Vás získává MŠ informace?

Otázka 10	počet	%
a) Prostřednictvím dotazníků	21	14,8
b) Prostřednictvím individuálních konzultací	23	16,2
c) Oslovením při předávání dítěte	93	65,5
d) Jiné	5	3,5

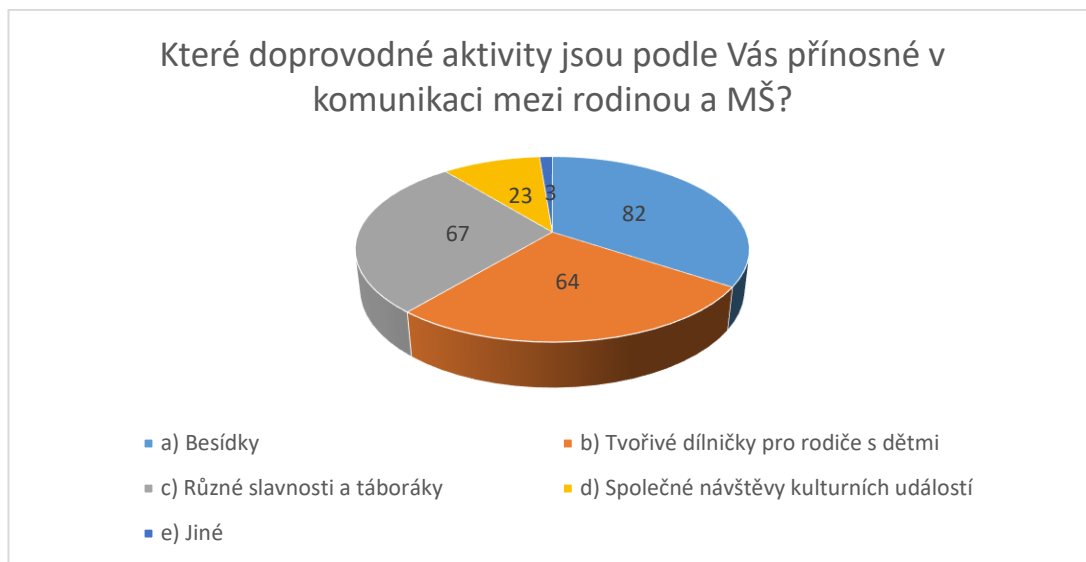
Graf 8 - 10. otázka: Jakým způsobem od Vás získává MŠ informace?

Komentář:

Jak z grafu vyplývá, že rodiče ve většině případů (65 %) předávají informace o svém dítěti při jejich předávání. Další, již méně četný způsob volí rodiče individuální konzultace (16 %) a ve formě dotazníků (15 %).

11. otázka: Které doprovodné aktivity jsou podle Vás přínosné v komunikaci mezi rodinou a MŠ?

Otázka 11	počet	%
a) Besídky	82	34,3
b) Tvořivé dílničky pro rodiče s dětmi	64	26,8
c) Různé slavnosti a táboračky	67	28,0
d) Společné návštěvy kulturních událostí	23	9,6
e) Jiné	3	1,3

Graf 9 - 11. otázka: Které doprovodné aktivity jsou podle Vás přínosné v komunikaci mezi rodinou a MŠ?

Komentář:

Tázaní zde mohli volit až tři varianty odpovědí. Z výsledků vyplývá, že rodiče opravdu považují za přínosné propojení školy s rodiči neformálním způsobem. V našem případě besídky (34%), různé slavnosti a táboračky (28%) či tvořivé dílničky (27%). Již v menším procentuálním zastoupení (10%) jsou zastoupeny společné návštěvy kulturních akcí. Opět to může být spojeno s karanténními opatřeními týkající se Covid-19.

12. otázka spokojenosti rodičů

spokojenost	1	2	3	4	5
Jak jste jako rodiče spokojeni s množstvím a kvalitou informací ze strany školy?	68	34	6	0	0
Jak hodnotíte dosavadní komunikaci s vaší MŠ?	73	31	2	0	2
Jak jste celkově spokojeni s komunikací ve vaší třídě?	78	26	2	0	2
Jak jste celkově spokojeni s komunikací s vedením MŠ?	78	25	4	0	1

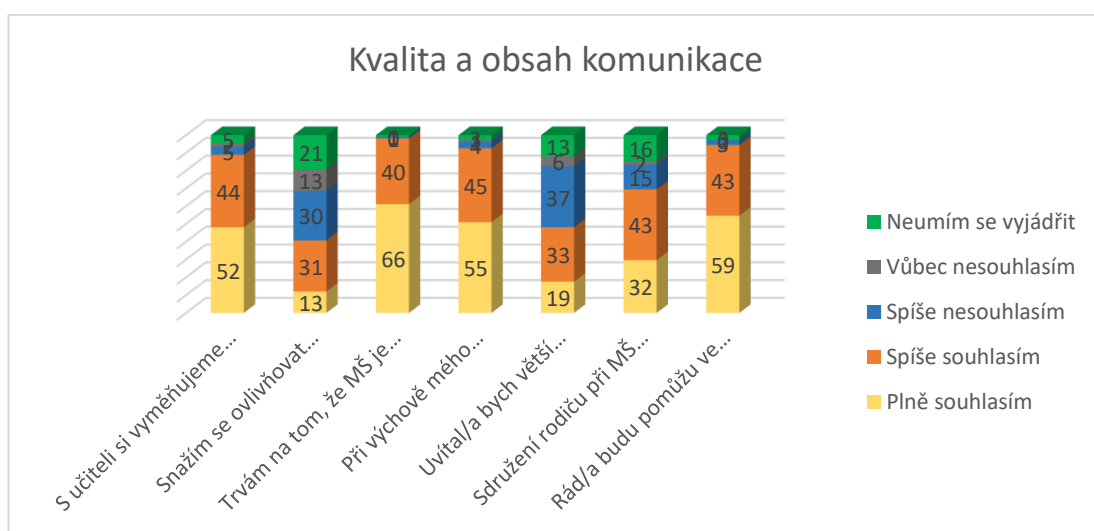

Graf 10 - 12. otázka spokojenosti rodičů

Jednou z dílčích otázek mého výzkumu byla otázka spokojenosti rodičů s komunikací. Ke zjištění spokojenosti jsem položila v dotazníku čtyři konkrétní otázky. Jejich výsledek shrnuje graf. Z toho vyplývá, že rodiče jsou v otázce množství a kvality informací získaných ve školce velmi nebo spíše spokojeni. V šesti případech spíše spokojeni nejsou. Dosavadní komunikace mezi školou a rodiči funguje též k plné nebo spíše spokojenosti. Spíše nespokojeni jsou dva z tázaných. Dva na otázku nedokázali odpovědět. U otázky spokojenosti s komunikací ve třídě jsem zamýšlela, zda vůbec při provozu s dětmi je prostor na komunikaci a k jaké spokojenosti taková komunikace funguje. Ve výsledku vyšlo, že rodiče jsou s komunikací v rámci své třídy velmi nebo spíše spokojeni, dva spíše nespokojeni a dva se nevyjádřili. Poslední otázka týkající se spokojenosti je zaměřena na komunikaci rodičů s vedením školy. Rodiče jsou nespokojeni ve čtyřech případech, v jednom se nevyjádřili.

13. otázka Kvalita a obsah komunikace

Kvalita a obsah komunikace	1	2	3	4	5
S učiteli si vyměňujeme informace o dítěti a názory, jak k němu přistupovat	52	44	5	2	5
Snažím se ovlivňovat rozhodování o důležitých věcech v MŠ	13	31	30	13	21
Trvám na tom, že MŠ je mi povinna podávat potřebné informace	66	40	1	0	1
Při výchově mého dítěte cítím MŠ jako partnera	55	45	4	1	3
Uvítal/a bych větší možnost účastnit se dění v MŠ	19	33	37	6	13
Sdružení rodičů při MŠ mi přijde jako prospěšné	32	43	15	2	16
Rád/a budu pomůžu ve třídě svého dítěte (pomoc na třídní akci, fin. dar, ...)	59	43	3	0	3

Graf 11 - 13. otázka Kvalita a obsah komunikace

Komentář:

V posledním bodu svého dotazníku jsem sledovala to, co je pro rodiče důležitým obsahem komunikace a to z různých pohledů.

V první otázce mě zajímalo, zda rodiče mají zájem o komunikaci na téma výchovy dítěte. Z velké části rodiče tento zájem projevují. Druhá otázka zjišťovala zájem rodičů podílet se na rozhodování o důležitých věcech týkajících MŠ. Zde je zajímavé, že téměř půl na půl se rodiče snaží či nesnaží podílet na rozhodování v těchto věcech. Poměrně velká část rodičů (konkrétně 21) na tuto otázku neuměla odpovědět. Téměř všichni pak trvají na tom, že

je škola povinná rodičům sdělovat potřebné informace. Co se týče otázky partnerství mezi školou a rodinou, téměř všichni se cítí být v partnerském vztahu se školou (nesouhlasí pouze 5 rodičů). Velmi zajímavé je zjištění, že větší možnost zapojení se do dění v MŠ přivítá pouze 52 rodičů, 43 naopak nemá o to příliš zájem, 13 neumělo na tuto otázku odpovědět. Většina rodičů považuje sdružení rodičů při MŠ za prospěšné. Pozitivní zjištění je též u poslední otázky, kdy rodiče projevují ochotu pomoci ve třídě svého dítěte.

Celkem zajímavé zjištění je, že téměř polovina rodičů nemá potřebu se podílet na rozhodování či zapojit se do chodu MŠ. Může to být dáno stále větší pracovní vytížeností rodičů, avšak to by mohlo být obsahem dalšího samostatného výzkumu.

ZÁVĚR

Záměrem mojí bakalářské práce je analyzovat, jaký druh komunikace je mezi rodiči vůči mateřské škole upřednostňován a jaké jsou vzájemné vztahy. Tento cíl jsem konkretizovala ve dvou dílčích otázkách. *Jaká komunikace momentálně probíhá mezi rodiči a školou? Jaké jsou vztahy mezi rodiči a mateřskou školou?*

Výzkum byl zaměřen převážně na rodiče. Analyzovala jsem, jaký druh komunikace využívají a preferují a zda jsou ochotni spolupracovat na případném zlepšení společné komunikace a tím i budování větší vzájemné důvěře.

V empirické části jsem pomocí polostrukturovaného dotazníku vyhodnotila názory rodičů ze dvou konkrétních mateřských škol. Díky získanému množství dat z výzkumu se mi podařilo zjistit, jaká forma komunikace je pro rodiče vyhovující a jaký styl komunikace je v konkrétní škole primárně využíván. Výsledek jsem následně zpracovala, souhrnně s vyhlídkou na optimalizaci vzájemné komunikace. Mým zájmem bylo ověřit hypotézu, jak jsou rodiče spokojeni s komunikací v mateřských školách a jaké tam panují vztahy a vzájemná důvěra.

Mezi školami a rodiči ve městě Šlapanice panuje dobrá komunikace i vztahy a rodiče nejvíce upřednostňují rychlou komunikaci, ať už využití možností elektronickou poštou či rychlou informací při vyzvedávání dítěte.

Výsledky výzkumu by se mohly stát zpětnou vazbou pro rozvoj a zlepšení komunikace a celkového soužití a spoluvytváření společenství tvořené školou, rodičem, městem.

POUŽITÁ LITEARTURA:

Buscaglia, L. (1984). *The politics of love*. United States.

Čapek, R. (2013). *Učitel a rodič: spolupráce, třídní schůzka, komunikace*. Grada.

Disman, M. (2000). *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele (3. vyd.)*. Karolinum.

Dubský, K. *Hostina pro pedofily. Školka vystavila na webu fotogalerii nahatých dětí*
Zdroj: <https://krkonosky.denik.cz/z-regionu/hostina-pro-pedofily-skolka-vystavila-na-webu-fotogalerii-nahatych-deti-20170728.html>. Citováno 11. dubna 2021.
Dostupné z <https://krkonosky.denik.cz/z-regionu/hostina-pro-pedofily-skolka-vystavila-na-webu-fotogalerii-nahatych-deti-20170728.html>

Gavora, P. (2008). *Úvod do pedagogického výzkumu (4., rozš. vyd.)*. Vydavatelství UK.

Gavora, P. (2005). *Učitel a žáci v komunikaci*. Paido.

Giddens, A. 1998. *Důsledky modernity*. Praha: SLON.

Havlíková, M. (1995). *Zdravá mateřská škola*. Portál.

Chráška, M. *Metody pedagogického výzkumu — Základy kvantitativního výzkumu, 2., aktualizované vydání*. Grada Publishing.

Janoušek, J. (1988). *Sociální psychologie*. SNP.

Juna, P., & Burýšek, J. *Ruský web pro pedofily vystavuje kradené fotky českých dětí*. Citováno 10. dubna 2021. Dostupné z <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/rusky-web-pro-pedofily-vystavuje-kradene-fotky-ceskych-deti-89197>

Kartous, B. *David Čáp: Základem dobré komunikace s rodiči jsou srozumitelná pravidla*. Citováno 16. dubna 2021. Dostupné z

<http://www.eduin.cz/clanky/david-cap-zakladem-dobre-komunikace-s-rodici-jsou-srozumitelna-pravidla/>

Kolář, Z., & Vališová, A. (2009). *Analýza vyučování*. Grada.

Koťátková, S. (2014). *Dítě a mateřská škola: co by měli rodiče znát, učitelé respektovat a rozvíjet* (2., rozš. a aktualiz. vyd). Grada.

Majerčíková, J., (2011). *Rodina a jej dôvera k škole*. Pedagogika.sk, roč. 2, č. 1

Mareš, J., & Křivohlavý, J. (1995). *Komunikace ve škole*. Masarykova univerzita.

MŠMT ČR. (2021). *Informace o povinném předškolním vzdělávání*. Citováno 19. března 2021. Dostupné z <https://www.msmt.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani>

Pedagogika (2004). Pedagogický ústav Jana Amose Komenského, AV ČR.

Průcha, J., Mareš, J., & Walterová, E. (2003). *Pedagogický slovník* (4. aktualiz. vyd). Portál.

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. (2018). Praha: Výzkumný ústav pedagogický.

Rabušicová, M. (2004). *Škola a (versus) rodina*. Masarykova univerzita.

Rabušnicová, M. (2009). *Rodiče a škola*. Praha: Portál.

Rabušicová, M., (2004b). *Postavení rodičů jako výchovných a sociálních partnerů školy (shrnutí některých výsledků z výzkumného projektu)*. Pedagogika

Rabušicová, M., Šedová, K., Trnková, K., & Čiháček, V. (2004). K otevřenosti škol vůči rodičům a veřejnosti. *Studia Paedagogica*, 52(9), 59–72. Dostupné z <https://www.phil.muni.cz/journals/index.php/studia-paedagogica/article/view/395/551>

Síť brněnských otevřených škol. Citováno 19. března 2021. Dostupné z <http://www.otevreneskoly.cz/co-je-otvrena-skola.htm>

Smolíková, K. (2017). *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání.* Výzkumný ústav pedagogický.

Strakatá, M., (2017). *Zapojení rodiny do vzdělávání dětí předškolního věku.* Řízení školy, roč. 10, č. 4.

Syslová, Z. (2016). *Proměna mateřské školy v učící se organizaci.* Wolters Kluwer.

Specifika waldorfského vyučování. Citováno 16. dubna 2021. Dostupné z <http://www.waldorf-brno.cz/zakladni-skola/waldorfska-pedagogika/waldorfska-specifika>

Šmelová, E. (2016). *Individualizace ve výchově a vzdělávání dětí předškolního věku.* Univerzita Palackého v Olomouci.

Šťastná, M. (2010). *Komunikace s rodiči a veřejností.* Dostupné z <http://www.vyzkum-mladez.cz/zprava/1405764315.pdf>

Štech, S. (2004). *Angažovanost rodičů ve školní socializaci dětí.* Pedagogika.

Tamášová, V. (2007). *Teória a prax rodinnej edukácie.* Sapientia.

Zákon č. 89/2012 Sb.: § 858. Citováno dne 16. února 2021. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89?text=Rodičovská%20odpovědnost%20zahrnuje>

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 - 1. otázka: V jakém vztahu jste k dítěti?	36
Graf 2 - 2. otázka: Máte jako rodič zkušenost i s jinou MŠ?	37
Graf 3 - 3. otázka: Navštěvuje Vaše dítě MŠ, kterou jste pro něj chtěli?	38
Graf 4 - 4. otázka: Kterou formu předávání informací z mateřské školy preferujete?.....	39
Graf 5 - 5. otázka: Kterou formu předávání informací o Vašem dítěti upřednostňujete?.....	40
Graf 6 - 6. otázka: Jak často byste uvítali konzultaci o Vašem dítěti?	41
Graf 7 - 7. otázka: V jakých případech jako rodiče nejčastěji komunikujete s MŠ?	42
Graf 8 - 10. otázka: Jakým způsobem od Vás získává MŠ informace?	43
Graf 9 - 11. otázka: Které doprovodné aktivity jsou podle Vás přínosné v komunikaci mezi rodinou a MŠ?	44
Graf 10 - 12. otázka spokojenosti rodičů	45
Graf 11 - 13. otázka Kvalita a obsah komunikace.....	46

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Vzor dotazníku

Příloha 1: Vzor dotazníku

Dobrý den,

Jmenuji se Monika Žurková a jsem studentkou Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a dovoluji si na Vás obrátit s prosbou o vyplnění krátkého dotazníku, který se věnuje komunikaci mezi rodinou a školou. Data z něj budou součástí mé bakalářské práce.

Mým zájmem není posuzovat jednotlivé vztahy, ale jde mi o komplexní přehled fungování školy ve vztahu k rodičům v našem městě. Anonymita je zaručena. Za vyplnění dotazníku a vstřícnost Vám mnohokrát děkuji. MZ

1. V jakém vztahu jste k dítěti?

- a) Matka
- b) Otec
- c) Jiný zákonný zástupce

2. Máte jako rodič zkušenosti s jinou MŠ?

- a) Ano
- b) Ne

3. Navštěvuje Vaše dítě MŠ, kterou jste pro něj chtěli?

- a) Ano
- b) Ne, vybrali jsme si jinou, ale nedostal jsem se tam

4. Která forma předávání informací o mateřské škole je pro Vás nejefektivnější? Označte max. 3 možnosti.

- a) Třídní schůzky
- b) Nástěnky
- c) Webové stránky
- d) Emailové zprávy
- e) Jiné, uveďte jaké.....

5. Která forma předávání informací o Vašem dítěti je pro Vás nejžádanější? Označte 1 možnost.

- a) Pozvání na individuální konzultace
- b) Rychlé informování při vyzvedávání dítěte
- c) Jiné, uveďte jaké.....

6. Jak často řešíte problémy týkající se Vašeho dítěte s MŠ?

- a) Vždy, když nějaký problém vznikne
- b) Jednou měsíčně
- c) Jednou za pololetí
- d) Nikdy

7. V jakých případech jako rodiče nejčastěji komunikujete s MŠ? Označte max. 3 možnosti

- a) Přípravenost mého dítěte na školu
- b) Docházka mého dítěte do MŠ
- c) Rady ohledně výchovy
- d) Stravování
- e) Nemoc dítěte
- f) Jiné, uveďte jaké.....

8. Co pociťujete jako největší překážku v komunikaci s mateřskou školou?

9. Jak byste si představovali komunikaci mezi školou a rodinou?

10. Jakým způsobem od Vás získává MŠ informace? Označte 1 možnost.

- a) Prostřednictvím dotazníku
- b) Prostřednictvím individuálních konzultací
- c) Oslovením při předávání dítěte
- d) Jiné, uveďte jaké.....

11. Které doprovodné aktivity jsou podle Vás přínosné v komunikaci mezi rodinou a MŠ? Označte max. 3 možnosti, které nejčastěji využíváte.

- a) Besídky
- b) Tvorivé dílničky pro rodiče s dětmi
- c) Různé slavnosti a táborky
- d) Společné návštěvy kulturních událostí
- e) Jiné, uveďte jaké.....

Nyní prosím vyplňte nejvíce vyhovující variantu v příslušné kolonce.

spokojenost	Jsmé velmi spokojeni	Jsmé spíše spokojeni	Jsmé spíše nespokojeni	Jsmé velmi nespokojeni	Neumím se vyjádřit
Jak jste jako rodiče spokojeni s množstvím a kvalitou informací ze strany školy?					
Jak hodnotíte dosavadní komunikaci s vaší MŠ?					
Jak jste celkově spokojeni s komunikací ve vaší třídě?					
Jak jste celkově spokojeni s komunikací s vedením MŠ?					

Souhlasy	Plně souhlasím	Spíše souhlasím	Spíše nesouhlasím	Vůbec nesouhlasím	Neumím se vyjádřit
S učitel. si vyměňuji informace o dítěti a názory jak k němu přistupovat					
Snažím se ovlivňovat rozhodování o důležitých věcech v MŠ					
Trvám na tom, že MŠ je mi povinna podávat potřebné informace.					
Při výchově mého dítěte cítím MŠ jako partnera.					
Uvítal/a bych větší možnost účastni* se dění v MŠ					
Sdružení rodičů při MŠ mi přijde jako prospěšné.					
Rád/a budu pomůžu ve třídě svého dítěte (pomoc na třídních akcí, fin. dar...)					

Děkuji za spolupráci a prosím o vložení vyplněného dotazníku do připravené „nádoby“ M.Ž.